

РЕШЕНИЕ

№ 467

гр. Сливен, 06.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СЛИВЕН, II СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Петя Хр. Манова

при участието на секретаря МИРЕЛА ИВ. КАРЕВА-СТЕФАНОВА като разгледа докладваното от Петя Хр. Манова Гражданско дело № 20222230105829 по описа за 2022 година

Предмет на производството е предявен иск с правно основание чл. 26 ал.1 от ЗЗД.

В исковата молба се твърди, че ищцата е страна по Договор за потребителски кредит № 202204051115400108 от 05.04.2022 г., сключен с „Неткредит“ ООД. Съгласно чл. 11 от Договора, същата получава кредит в размер на 500 лева, при ГПР 46,42%, годишен лихвен процент – 38,75 %, при годишна лихва от 58 лева. Наред с това, спрямо чл.4 ал.3 от Договора, ищцата била длъжна да предостави до края на следващия ден от сключване на Договора, гаранция по кредита. Банковата гаранция следвало да бъде в размер на 558 лева. Спрямо чл.6 от Договора, ако не бъде предоставена гаранция по кредита, същата е трябвало да заплати неустойка в размер на 420 лева.

Твърди се, че клаузите на чл. 4 ал.3 и чл. 6 от Договора за потребителски кредит са нищожни на основание чл. 26, ал. 1 пр.3 от ЗЗД, като противоречащи на добрите нрави и поради това, че са сключени при неспазване на нормите на чл.19 ал.4 от ЗПК, чл. 21 ал.1 от ЗПК, чл. 33 от ЗПК, както и по чл. 143 ал.1 и чл. 146 от ЗЗП.

Поради накърняването на принципа на „добри нрави“ по смисъла на чл. 26, ал.1, пр. 3 от ЗЗД се достигало до значителна не еквивалентност на насрещните престации по договорното съглашение, до злоупоставяне на интересите на ищцата с цел извличане на собствена изгода на кредитора. В допълнение, така уговорените клаузи на чл. 4 ал.3 и чл.6 от Договора били нищожни като противоречащи на добрите нрави и неравноправни по смисъла на чл.143 т.19 от ЗЗП, тъй като чрез тези клаузи безспорно се нарушавал принципа на добросъвестност и справедливост. Сочи се, че принципът на добросъвестността бил застъпен в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта била, да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. В настоящия случай се твърди, че

с предвидените клаузи по чл. 4 ал.3 и чл.6 от Договора за потребителски кредит изцяло се нарушавал принципа на добросъвестност и справедливост.

Твърди се, че така уговорените клаузи на чл. 4 ал.3 и чл.6 от Договор за потребителски кредит № 202204051115400108 от 05.04.2022г., са нищожни като противоречащи на добрите нрави и неравноправни по смисъла на чл. 143 от ЗЗП.

Сочи се, че съгласно чл. 21 ал. 1 ЗПК, всяка клауза в договора за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, е нищожна.

Твърди се, че предвидените клаузи на чл.4 ал.3 и чл.6 от Договора са и неравноправни по смисъла на чл. 143 т. 5 ЗЗП, тъй като същата е необосновано висока. Соци се, че в глава четвърта от ЗПК е уредено задължение на кредитора, преди сключване на договор за кредит да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. Разгледани в този аспект, клаузите на чл.4 ал.3 и чл.6 от Договор за потребителски кредит, според които се дължи неустойка за непредоставена гаранция/такса за гаранция, при неосигуряване в едnodневен срок обезпечения чрез гаранция или банкова гаранция, се намира в пряко противоречие с преследваната с целта на транспонираната в ЗПК директива. Подобни уговорки прехвърляли риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за извършване на предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и водело до допълнително увеличаване на размера на задълженията.

Наред с това се твърди, че с клаузите на чл.4 ал.3 и чл.6 от Договора за потребителски кредит се заобикалял чл. 33, ал. 1 от ЗПК. С процесните клаузи в полза на кредитора се уговаряло още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение Така уговорената сума, която следвало да се дължи спрямо чл. 4 ал.3 и чл.6 от Договора за потребителски кредит, по съществото си била добавък към възнаградителната лихва и в този смисъл би представлявала сигурна печалба за заемотателя, която печалба би увеличила стойността на договора. Основната цел на така уговорените клаузи била да доведе до неоснователно обогатяване на кредитодателя за сметка на кредитополучателя, до увеличаване на подлежаща на връщане сума допълнително с още % от предоставената главница.

Съгласно чл.19 ал.1 от ЗПК, ГПР по кредита изразявал общите разходи по кредита за потребителя, настоящи и бъдещи, лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Налице било заобикаляне на разпоредбата на чл.19 ал.4 от ЗПК, като с уговорките по чл. 4 ал.3 и чл.6 от Договора за потребителски кредит се нарушавало изискването ГПР да не бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения. Реално, чрез нарушаване на добрите нрави и чрез заобикаляне на императивната норма на чл.19 ал.4 от ЗПК и при несъблюдаване на основния правен принцип забраняващ неоснователно обогатяване, се калкулирала допълнителна печалба към договорената възнаградителна лихва. Поради невключване на уговорката за неустойка в размера на ГПР, последният не

съответствал на действително прилагания от кредитора в кредитното правоотношение. Посочването в договора на размер на ГПР, който не бил реално прилагания в отношенията между страните, представлявало заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл.68д, ал.1 и ал.2 ,т.1 от Закона за защита на потребителите. Сочи съдебна практика в тази насока.

На следващо място се твърди, че клаузите на чл.4 ал.3 и чл.6 от Договора за потребителски кредит, са нищожни на основание чл. 146 ал.1 от ЗЗП.

Съгласно чл.146, ал.1 от ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Счита се, че така уговорените допълнителни услуги не се явяват индивидуално уговорени по смисъла на чл. 146, ал.2 ЗЗП.

Предвид изложеното се моли съда да приеме, че клаузите на чл. 4 ал.3 и чл.6 от Договор за потребителски кредит № 202204051115400108 от 05.04.2022 г., са нищожни на основание чл. 26 ал. 1 пр.3 от ЗЗД, като противоречащи на добрите нрави и поради това, че са сключени при неспазване на нормите на чл. 19 ал.4 от ЗПК, чл.21 ал.1 от ЗПК, чл.33 от ЗПК, както и чл. 143 ал.1 от ЗЗП.

Претендират се разноските по делото.

В предоставения едномесечен срок е постъпил отговор от ответното дружество, чрез процесуален представител, като на основание чл. 237 ГПК се признава от името на „Неткредит“ ООД исковата претенция за основателна.

На основание чл. 78, ал. 2 ГПК се моли разноските да бъдат възложени върху ищеца, тъй като били налице и двете предпоставки, обективирани в посочената процесуална норма - с поведението си ответникът не е дал повод за завеждането на делото и същевременно признава иска. По отношение на първото изискване на чл. 78, ал. 2 ГПК се моли да бъде взето предвид, че ответното дружество не е начислило неустойка и не е претендирало такава.

На основание чл. 211 ГПК, във вр. с чл. 79, ал. 1 ЗЗД се предявява насрещен иск срещу С. И. Ж., като се моли същата да бъде осъдена да заплати на „Неткредит" ООД следните дължими суми по договор за кредит 202204051115400108:

- 154.59 лева - падежирала главница, дължима за периода от 06.09.2022 г. до 06.10.2022 г., ведно с обезщетение за забава по чл. 86 ЗЗД, считано от депозиране на исковата молба в съда до окончателното изплащане на вземането;

- 8.24 лева — обезщетение за забава, начислено върху падежиралата главница за периода от 07.09.2022 г. до 03.04.2023 година;

- 2.91 лева — падежирала възнаградителна лихва, дължима за периода от 06.09.2022 г. до 06.10.2022 година.

Сочи се, че на 05.04.2022 г. между „Неткредит“ ООД (като кредитор) и С. И. Ж. (като кредитополучател) е сключен Договор за кредит № 202204051115400108. В изпълнение на задължението си по чл. 1, ал. 1 във вр. с чл. 2 от договора кредиторът е предоставил заемната сума в размер на 500.00 лева чрез системата за плащания на „Изипей“ АД.

Съгласно чл. 3 от договор за кредит С. И. Ж. се е задължила да върне заемната сума ведно с договорената възнаградителна лихва на 6 броя анюитетни (равни) вноски, всяка в размер на 93.00 лева, обхващащи периода от 06.05.2022 г. до 06.10.2022 г.

Сочи се, че С. Ж. е направила 4 плащания, всяко в размер на 100.00 лева на следните дати: 20.07.2022 г., 22.08.2022 г., 23.09.2022 г., 07.10.2022 г. С посочените плащания са погасени вноски от № 1 до № 5, частично е погасена вноската № 5 и вноската № 6 е останала непогасена изцяло.

Предвид изложеното се моли съда да постанови решение при призвание на иска по отношение на исковите претенции на С. Ж., като възложи деловодните разноси върху същата, както и да осъди С. И. Ж., да заплати на „Неткредит“ ООД, следните дължими суми по договор за кредит № 202204051 115400108, а именно:

- 154.59 лева - падежирала главница, дължима за периода от 06.09.2022 г. до 06.10.2022 г., ведно с обезщетение за забава по чл. 86 ЗЗД, считано от депозиране на исковата молба в съда до окончателното изплащане на вземането;

- 8.24 лева — обезщетение за забава, начислено върху падежиралата главница за периода от 07.09.2022 г. до 03.04.2023 година;

- 2.91 лева — падежирала възнаградителна лихва, дължима за периода от 06.09.2022 г. до 06.10.2022 година.

Претендират се разноските по делото.

Прави се възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение, като същото да бъде намалено от съда по справедливост.

В с.з. ищцата редовно призована, не се явява и не се представлява. Депозирано е становище от процесуалния й представител, с което моли съда да се даде ход на делото в негово отсъствие. Поддържа изцяло депозираната искова молба и приложените с нея доказателства и искания. Представя списък на разноските по чл. 80 от ГПК и договор за правна защита. По същество моли съда да уважи предявения иск, като основателен и доказан. Претендира разноси. Прави възражение за прекомерност на претендираното възнаграждение за представител на ответната страна и моли същото да бъде редуцирано до минималния размер.

Ответното дружество „Неткредит“ ООД, редовно призовано, не изпраща представител. Депозирана е молба от процесуален представител, с която се моли да се даде ход на делото в тяхно отсъствие. Поддържа се подадения отговор и се претендират разноси. Не се правят нови доказателствени искания. Прави се възражение за прекомерност на претендираното от ищцовата страна адв. възнаграждение и се моли същото да бъде редуцирано до определения от съда справедлив размер, съобразно правната и фактическа сложност на делото.

След преценка на събраните по делото доказателства, съдът установи следното от фактическа страна:

На 05.04.2022 г. между ищцата С. И. Ж. и „Неткредит“ ООД е сключен Договор за

потребителски кредит № 202204051115400108. Съгласно чл. 11 от Договора, същата получава кредит в размер на 500 лева, при ГПР 46,42%, годишен лихвен процент – 38,75 %, при годишна лихва от 58 лева. Наред с това, спрямо чл.4 ал.3 от Договора, ищцата е била длъжна да предостави до края на следващия ден от сключване на Договора, гаранция по кредита. Банковата гаранция следвало да бъде в размер на 558 лева. Спрямо чл.6 от Договора, ако не бъде предоставена гаранция по кредита, същата е трябвало да заплати неустойка в размер на 420 лева.

Ищцата не е представила гаранция, поради което са ѝ начислявани по 70 лева неустойка за непредставена гаранция за срок от 6 месеца

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съдът направи следните **правни изводи**:

Предявеният иск за обявяване за нищожни на клаузите на чл. 4, ал.3 и чл. 6 от Договора за потребителски кредит.

Налице е валиден договор за потребителски кредит, а неразделна част от същия са Общите условия/ОУ/ и Стандартния европейски формуляр/СЕФ/.

В конкретният случай приложение намират и нормите на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние и Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, в съответствие с които съдът приема, че писмената форма на договора е спазена и няма основания за подписване на електронния документ, чрез електронен подпис или последващо подписване на хартиен носител.

Спорният предмет на делото се въвежда от ищеца с исковата молба. Недействителността на една от клаузите на договора, а именно – клаузата на чл.4, ал.3, съгласно която, в срок до края на следващия ден от сключване на договора, кредитополучателят е длъжен да представи на кредитора гаранция по кредита. Съгл. чл. 6 от договора, в случай на непредставяне на гаранция дължи на дружеството неустойка в размер на 420 лева.

Въведените в исковата молба от ищеца основания за недействителността са две: нарушение на добрите нрави и на императивната законова разпоредба на чл.19 ал.4, вр. с чл.21 ал.1 ЗПК.

Накърняването на добрите нрави ще намери приложение, когато не е налице друго основание за нищожност. В този смисъл съдът следва да разгледа първо нищожност поради противоречие със закона. Нарушената правна норма, която се твърди е тази на чл.19 ал.4 ЗПК. Съгласно чл.19, ал.1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, като в ал.4 на визираната правна норма е посочен неговият максимално допустим размер – пет пъти размера на законната лихва. Съгласно §1, т.1 ДР ЗПК „общ разход по кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за

допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. От своя страна, „обща сума, дължима от потребителя“ е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя – §1, т.2 ДР ЗПК. В случая в договора за кредит не е отразена действителната „обща сума, дължима от потребителя“. В погасителния план не е включено задължението за неустойка при непредставяне на гаранция. Така пропускането на тези суми се отразява на размера и на ГПР, защото той изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

При включването на сумите за неустойка, ГПР който е определен в договора за кредит на 46.42% ще надхвърли максимално допустимия петкратен размер на законната лихва. В случая посочения размер на ГПР не отговаря на действителния. От страна на търговеца е приложена заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68д, ал.2, т.4 ЗЗП, като в т. 9 от Приложение №1 е посочена обща сума, дължима от потребителя по кредита от 558 лв., без в нея да е включена сумата 420 лева представляваща неустойка при непредставяне на гаранция.

Очевидно се заобикаля изискването на чл. 19, ал. 1 ЗПК в размера на ГПР да се включат и тези суми, начислени като неустойка.

Съдът приема за установено, че на кредитора е било известно задължението на ищеца да заплаща неустойка при непредставяне на гаранция, тъй като това е определено като условие за отпускане и усвояване на кредита. По този начин макар формално клаузата на чл.4 , ал.3 от договора за кредит да не съдържа условия по формиране на ГПР, води до неговата реална промяна.

С оглед изложеното и доколкото се установи, че с включване на неустойка при непредставяне на гаранция в ГПР, кредитът се оскъпява и е налице противоречия с императивната норма на чл. 19, ал.4 от ЗПК, което води до извода за нищожност на клаузите на чл.4, ал.3 и чл. 6 от Договора за потребителски кредит.

По изложените съображения, искът за прогласяване нищожността чл. 4, ал.3 и чл. 6 на договора за кредит от 05.04.2022 г., поради противоречие със закона подлежи на уважаване.

На осн. чл. 78, ал.1 от ГПК предвид изхода на спора, ответното дружество дължи на ищцата разноски в размер на 50 лева д.т. и адв. възнаграждение на адв. Д. М. на осн. чл. 38, ал.1, т.2 от ЗА в размер на 400 лева.

Мотивиран от гореизложеното съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА нищожността на клаузите по чл. 4, ал.3 и чл. 6 от Договор за потребителски кредит № 202204051115400108 от 05.04.2022 г. сключен между „**НЕТКРЕДИТ**“ ООД, ЕИК 201253421, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Лъчезар Станчев 3 /Литекст Тауър/, ет.10 и **С. И. Ж.** с ЕГН ***** от *****

ОСЪЖДА „**НЕТКРЕДИТ**“ ООД, ЕИК 201253421, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Лъчезар Станчев 3 /Литекст Тауър/, ет.10 да заплати на **С. И. Ж.** с ЕГН ***** от ***** разноси в размер на 50 лева.

ОСЪЖДА „**НЕТКРЕДИТ**“ ООД, ЕИК 201253421, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Лъчезар Станчев 3 /Литекст Тауър/, ет.10 да заплати **на адв. Д. В. М. – АК Пловдив** , б***** адв. възнаграждение в размер на 400 лева.

Решението подлежи на обжалване пред Сливенски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването на страните.

Съдия при Районен съд – Сливен: _____